

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ВИТОКИ ЮРИДИЧНОГО, ПОЛІТИЧНОГО І ВІЙСЬКОВОГО ДИСКУРСУ

Кобякова І.К., к.філол.н., доц.,
Сідриста Г., студ. ПР-41

Фразеологізми – це стійке сполучення лексем з повністю або частково переосмисленим значенням. Інакше кажучи – це стійке сполучення слів, що являє собою змістову цілісність і відтворюється в процесі мовлення. Наприклад: *покласти зуби на полицю; повісити носа як рак на горі свисне*.

У системі фразеологічних засобів кожної мови фразеологічні одиниці розрізняють за їх стилістичною приналежністю дві виразно окреслені групи одиниць. До першої групи відносяться фразеологізми «образно-експресивні» за своєю природою, а саме: ідіоми (включаючи і приказки), прислів'я, фігуральні висловлення, різного роду крилаті слова тощо. Друга група фразеологізмів включає до свого складу стійкі номінативні сполуки, термінологічні вирази (суспільно-виробничого, науково-технічного характеру та офіційно-ділові формули висловлювання).

Дискурс – комунікативна інтеракція адресанта та адресата, яка відбувається в конкретній ситуації і спрямована на здійснення когнітивного, емоційного, фізичного, прагматичного впливу на адресата. Голландський дослідник Т. ван Дейк розглядає дискурс як складне комунікативне явище, що включає соціальний контекст, інформацію про учасників комунікації, знання процесу виробництва й сприйняття текстів.

Політичний дискурс розуміється як сукупність усіх вербальних та невербальних актів у політичних дискусіях, а також правил публічної поведінки, які оформилися згідно з існуючими традиціями та отримали перевірку досвідом.

Юридичний дискурс – складне комунікативне явище, яке, окрім текстів охоплює ще й екстралінгвістичні, соціальні фактори (знання про світ, соціальний та лінгвістичний досвід, установи, інтенції). Основні компоненти соціальної ситуації становлять адресант, адресат, тема, код (система знаків та правил їх поєднання), форма (лінгвістичні чинники), канал (середовище передачі інформації), місце та час події.

Виділяються наступні ознаки юридичного дискурсу: використання графічних прийомів для виділення найбільш важливих частин тексту, наприклад, нумерація речень, виділення або підкреслення за допомогою контрастного шрифту ключових слів; використання великої кількості складнопідрядних речень з багатьма підрядними; практична відсутність синтаксичних знаків (крім крапок), що пояснюється можливістю неправильного тлумачення речення, якщо при переписі який-небудь знак буде пропущений або навпаки доданий; перевага іменникових словосполучень та використання іменників у пост модифікаційній позиції; відсутність емоційно-забарвленої лексики; часте використання запозичень з французької та латинської мов; велика кількість синонімів типу *final and conclusive*, *breaking and entering*, *aid and abet*; перевага архаїзмів типу *hereafter*, *therefore*, *whereby*, *witnesses*; використання загальноновживаної лексики у вузькому значенні (напр. *action-law suit*, *serve-deliver legal papers*, *instrument-legal document*, *without prejudice without loss of any wrights*); широке використання структури *modal verb+be+past participle*. В мові англо-американського права вже дуже помітний відхід від традиційного стилю «*the traditional style*» до більш спрощеного, зрозумілого людям стилю «*plain style*». Це позначається більшим використанням експресивної та імпресивної лексики в юридичному дискурсі, вживанням фразеологізмів, стійких виразів та стилістичних засобів.

Військова лексика включає військову термінологію, до якої належать військово-технічні терміни, що вживаються у зв'язку з військовими поняттями, та емоційно-забарвлені елементи військового лексикону, які є у більшості випадків синонімами відповідних військових термінів.

Одним з різновидів військової лексики є слова та фразеологізми, які не входять до літературної мови та вживаються, головним чином в усному мовленні військових.

Вся військова лексика реалізується у військовому дискурсі, що дає змогу проводити дослідження та робити висновки щодо структури, походження та використання новоутворів у даній сфері життя людини.